

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor Zygmunt Trzebiński.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie IV-ej. Cena 3 kop.

W teatrze miejscowym Wielkie kinematograficzne przedstawienie **Zmiana programu DWA RAZY w tygodniu**

Program bardzo interesujący, niebawem do tej pory w Częstochowie. Obrazy doborowe, sensacyjne i artystyczne, otrzymane wprost z fabryk Paryskich, zdjęcia ostatnich nowości. Szczegóły w programach.
Początek w soboty i święta od godz. 3 po poł., a w dnie powszednie od godz. 5 po południu. Dyrektor B. Zarzecki

Dziś zostaje otwarty wielki Teatr Kinematograf „№ 43” Aleja II.

Bogaty i wielce sensacyjny program. Początek o 6 wieczór.

388-4-4

Popierana przez obywateli
7-klasowa realna SZKOŁA NA WSI

W r. b. otwarte będą klasy: wstępna, 1-a, 2-a 3-a i 4-a. W razie napływu kandydatów otwarte zostaną również klasy wyższe. Dodatkowo łacina. Wpis w kl. wstępnej rb. 40 w I-50, w II-70, w III-80 i w IV-90. **Internat** prowadzony przez dyrektora przy współdziałaniu obywateli, popierających szkołę. Opłata za internat rb. 420. Oprócz lekcji stosowana jest praca w ogrodzie i warsztatach. Kancelarja otwarta codziennie od 11 do 2. Egzamina od 24 Sierpnia. Podania adresować: „Czerwony dwór” przez Grodzisk, stacja kolei W. Wied. 235 Dyrektor **Henryk Rygiel.**

Zawiadomienie!!

W Restauracji Hotelu Angielskiego

z dniem dzisiejszym rozpoczynają się

KONCERTY

pod dyrekcją **ADAMUSA.**

367-1-1

Dziś 12 Sierpnia o godz. 4-ej po południu
na placu **WYSTAWY**
Otwarcie BOISKA

Śmiertelna jazda w podwójnym kole „LOOPING-THELOOP”
wykona miss **Diavolo.**

Skok do wody 30-tu łokciowej wysokości wykona **Jaques Ceryl.**

O godz. 6-ej wieczór popisy Częstochowskiej szkoły rozwoju fizycznego.

876-0-1

Wł. P. tlańskiogo.

Zatwierdzone przez Ministerjum Przemysłu i Handlu.

Kursy Handlowe
W. NASSALSKIEGO
w Częstochowie.

półroczne, wieczorne dla obojga płci.

Przedmioty wykładane: buchalterja, arytmetyka handlowa, korespondencja, prawo handlowe, ekonomia polityczna, geografia handlowa.

Wykłady na komplecie powakacyjnym rozpoczną się 25 Sierpnia r. b. Zapisy przyjmuje i informacjami udziela Kancelarja Kursów, Aleja II № 24, codziennie 261 z wyjątkiem świąt i niedziel od g. 5½-7½. 15-1

DYSTYLARNIA PAROWA

F. JANKOWSKIEGO

w Warszawie

poleca znanej powszechnie dobroci: **Nalówki, Likieri i Araki,**
oraz **Koniak własny, Kaukaski „Urus”.** 330-10-2

Lekarz-Dentysta 20
Michał Grejniec
przyjmuje jak zwykle.
Codziennie od 9-1 i od 3-6 ej.
Aleja № 10, dom. p. Rajchoweroj, telefon № 108
Choroby zębów i jamy ustnej. Plombowanie. Zęby sztuczne.
Dla niezamożnych ceny zniżone.

Gabinet leczniczo-dentystyczny

Michała Rozenowicza
2-ga Aleja № 33 dom p. Piaseckiej.

Choroby zębów i jamy ustnej. Plombowanie. Zęby sztuczne bez podniebienia i na kauczuku podług najnowszych systemów.

Okło-Perlin Dentysta
Teatralna № 13,

przyjmuje codziennie od 10 rano do 12 i od 2 do 6 po połud. Wprawia zęby sztuczne na złocie bez podniebienia, oraz przyjmuje niezamożnych od 9 do 10 rano bezpłatnie. 34

Lekarz Dentysta **Artur Broniatowski**

przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 p.p.
Aleja № 8, pierwsze piętro. dom p. Rygockiej. 92

Choroby zębów i jamy ustnej. Plomby. Zęby sztuczne bez podniebienia na kauczuku i w stocie.

DENTYSTA
R. Filipowicz
II-ga Aleja № 24. 709

Zatwierdzona przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych
Lecznica chorób zębów i jamy ustnej

Marijana Puchalskiego
przeniesiona została
w III-ga Aleja № 57 wprost kościoła
po Marjowitkach.

Leczenie plombowanie zęby sztuczne podług taksy.

Porada 30 kop. wyjęcie zęba 50 kop
Dyzury nocne od 8 wiecz do 8 rano,
zapłata podwójna. 21

Teatr Marji Przybyłko
na placu Wystawy.

W czwartek dnia 12 Sierpnia r. b. przedstawienie populu imowe z okazji przyjazdu gości czeskich

„Ułani,”
początek o godzinie 6 ej.
W Piątek d. 13 sierpnia „Zabusia”.
szluka G-brieli Zapolskiej Początek o 8 w.

Popierajcie przemysł krajowy.

Fabryka wyrobów cementowych majątku „OSTROWY”

J. C. W. Wielkiego Księcia **Michała Aleksandrowicza.**

Adres pocz. i telegr. **Kłobuck, gub. Piotrkowska**

Wyroby: dachówki, rur różnych wymiarów i form cegły płyt podłogowych i trotuarowych, różne upiększenia fasad i t. p.

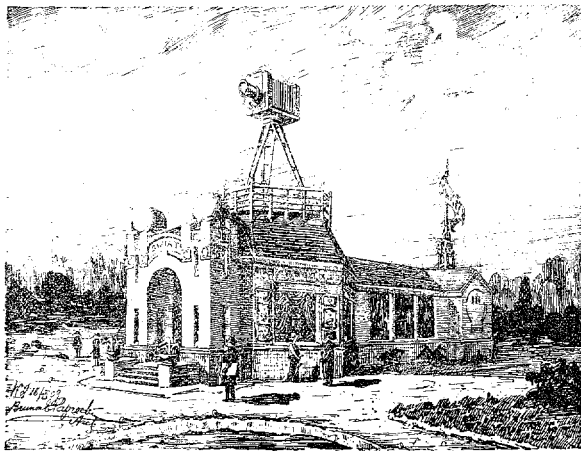
RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

„RUBEROID”

23

Najlepszy, najtańszy materiał do krycia dachów, alwyściełania podłóg, izolowania miejsc wilgotnych. Na Wystawie pokryte: Halla maszyn, pawilony: łowiecki Kowalskiego i Trylskiego „Świata” i inne. Krycie dachów, Oferty na żądanie.

„Gazeta“ na Wystawie.

Dla wygody czytelników, jak również p. p. Wystawców i publiczności, zwiedzającej wystawę — urządziliśmy w pawilonie „Świata“ (przy wejściu z parku na plac) kantor naszego pisma, który przyjmować wszelkie reklamy i ogłoszenia, jak również przedzadają **№№ pojedynczych „Gazety“**.

komitet przyjęcia, komitet wystawy oraz liczni częstochowscy powitali go ściskającymi „Na zdar“ oraz powitaniem kapeluszy.

Podąż stanął przed ciągłymi okrzykami, które umilkły ledwo wtedy, kiedy przez komitetu ks. Stefana Lubomirskiego do zbliżającego się doń dr. K. Grosa przemówił w te słowa:

Mowa Stefana ks. Lubomirskiego.

Szczęśliwy jestem, że los przychylny, a raczej względy miłośnicy wspólnoty, dały mi w Wasz daisiąj Panowie tu w Częstochowie.

Nietylko tradycyjnemu rodziemu mojemu sympatye dla Czech ale i własne moje wspomnienia i wdzięczności za przebyty czas w akademii Preskiej w mojej młodości, czyni dla mnie chwile tę uroczystą i nad wyraz miłą, a pamięć przeszłorożnego przyjęcia wycieczki Polskiej w Czechach, wrażeń odniesionych przez ziemiaków moich z objawianym na każdym kroku uczuciem przyjaźni i braterstwa, których przyzycie Wasze dzisiejsze do nas uważamy za dalsze wyrażenie, drugą nam stwarzając sposobność odwdzięczenia się wedle siły naszych.

Przyzywacie, Panowie, do nas w chwili gdy po kilkoletnim zakłóceniu normalnych stosunków, a wskutek tego po epoce zastojów we wszystkich obławach życia społecznego i ekonomicznego przystaliśmy na tyle do równowagi, że powzięliśmy mocne postanowienie walczyć się do usilnej pracy, aby to co ostatnie czasy podkopaliśmy i zburzyliśmy, wskrzesić, odbudować i pomnożyć. Do tego koniecznym było porachowanie się z siłami naszymi i tym celu powstała myśl wystawy w Częstochowie, miejscu nad którym górnicy Jasna Góra od niepamiętnych wieków skupiała szlachetne porwy narodowe, solidaryzowała serca i obogaciła wysiłkiem. Patrząc zatem na zebrane dzisiaj w naszej wystawie zasoby, chcąc Panowie mieć na względzie okoliczności w jakich ona powstała i pobłażliwym okiem sądziła, to z czem praca na nowo rozpoczynamy. Da Bóg, że niezadługo dorobek nasz pomożemy.

Tymczasem wierzajcie w nasze prawdziwe serdeczne pozdrowienie, a jeżeli świętynie przyjęcia w małym mieście i tradycyjnokolicznościach nie odpowiada temu, co byśmy ofiarować Wam pragnęli, chciejcie to przyjmować tem sercem z jakim nas spotkanie Wasze bieżymy, wołając serdecznie: **Witajcie!**

O godz. 9-jej ściśle podług programu komitet i goście czeszy przybyli do parku wystawowego gdzie:

Szambelan Małkowski powiedział po czesku mowę następującą:

Mowa szamb. Małkowskiego.

Panu Prezydentowi i przedstawicielom Królewskiego, stołecznego miasta Pragi a również przedstawicielom innych miast Czech, Panom Członkom Komitetu udziału Czeskiego w Wystawie Częstochowskiej, Kierownikom społecznej, politycznej i kulturalnej działalności narodu czeskiego, Szanownym Paniom i panom tu obecnyim uczestnikom wycieczki czeskiej do Polski — w imieniu Komitetu naszej Wystawy, oraz starego miasta Częstochowy składam serdeczne pozdrowienie i podziękowanie!

Przyjechalście. Szanowne panie i panowie odwiedźcie miasto nasze i klasztor Jasnogórski, religijną i narodową świętość narodu polskiego — za to z naszej strony wyrażamy Wam serdeczne podziękowanie.

Ważliście udział w naszej Wystawie, wystawiając piękne wyroby przemysłowe, oraz wyniki kultury. Handlowe, przemysłowe i kulturalne susunki będą zawsze najwspanialszymi podstawami łączenia się narodów. Mam nadzieję, że Wystawa nasza, Wasz udział w niej zarazem ta Wasza tak miła nam wycieczka do nas posłużą do wzmożenia przyjaźni i braterskiej miłości pomiędzy obu naszymi narodami.

Sami nie wiele możemy Wam pokazać ale za to od Was wiele możemy nauczyć się, a głównie, tej Waszej systematycznej a wytrwałej pracy, która dla Wam tak znakomite dodatnie rezultaty. Mogłście napisać na Wielkich dziełach Waszych „Naród sobie“

NAJTAŃSZE I NAJLEPSZE ŚWIATŁO
patentowane lampy zarowono-naftowe
wyróbu fabryki
A. ZAWISTOWSKIEGO
Warszawa, Leszno 91. Telefon 2002.
Representant Częstochowski
Henryk Łaguna i S-ka
Aleja II № 39. — Telefon 93.
372 3-1

Nie chwalcmy się sami gdyż każdy

czarajstych przybyszów z ole kładzie to wyczuwa i sie okrzyki „Na zdar“ p chodzą z serca. śmy o antegonizmach, ja-braterswa tu i owdzia niaska i Moraw od czasu astają. Sa to owoce działk zlej woli, jednostak utraszadac z naropantiminy o teustotkich faktach. Chcemy pamięć przekazanem nam od lat literatury naszych narosci, przypomniemy, że czest od owego czasu bardzo silnie i garko wylwi i ze droga do le przed ozydroma sa. Jeśli zechcą pojsć dlon w ramie, tem dzisiejsi nasi gos nas w roku przeslym y teraz mamy to w pa-

nietylko calem sercem, jumeim: zanim marzyz braterstwie wszystkich o zbratania wszystkich zaczynajac od serdecz z tymi najbliższymi, z juz przed lat poltylatcem chleb—sól spozrywaliśmy. Najtymy ich szczerze: Niech żyją!

Na zdar!

Czesi w Granicy.

Wycieczkę czeską z Krakowa w imieniu Komitetu krakowskiego wprowadzali do Granicy pp. mecenas Doboszyński, sekret. komitetu Robak, reżyktor Włodzim Wasowicz i literat Zdzisław Kawński (Kazet).

Na stacji Granica powitali gości hr. Zygmunt Plater mową nieoficjalną lecz prywatnie i ściśle od siebie wypowiedzianą:

Mowa hr. Piatera.

Witam Was panowie na granicy Królestwa Polskiego na prugu Waszego kraju przyjaznym uczuciem tu zebranych i wzajemną pamięcią tych z nas, których tak serdecznie przyjmowaliście roku zesatego w piezejzice przez Czechy i w stołecznej Pradze. Chcielibyśmy oddać Wam z okłidem to czegośmy sami w Waszym pięknym kraju doznali zwrotcie jednak uwagę że nasze ojczyste ziemie w porównaniu do Czech w innych, różnych a niezmiernie ciężkich znajdują się warun-

kach, te też może nie zdołamy Was tak przyjąć jakbyśmy tego pragnęli i nie stać nas na pokazanie tego, cośmy u Was widzieli: Cudnego kraju w pełnym rozkwicie, dobrobytu ogólnego, bijącego, wocy i społeczeństwa idącego szybkim krokiem naprzód, pełni siły i zasobów. Od kilku lat dziesiątków, we-wygnanie rządzące się sami u nas ciśnie many tamy działania i nieraz jeszcze smętnione, a tylko osobista usiła pracę przyzależ tworzyć chcemy, złączeni jednym duchem, jedną nadzieją.

Wy panowie w wielkim ekonomicznym rozwoju i postępie porównajcie warunki pracy i budźcie pobłażliwi na jej wyniki.

Witam Was calem sercem, niechaj te odwiedziny naszej Polski wzamocnią nowe węzły dawnego pobratymstwa, niechaj się przyczynia do wzajemnego poznania się, ceniienia się i szanowania się; niechaj w dalszym ciągu przygotowują grunt lepszej słowiańskiej przyszłości.

Niech żyją nasi goście!

W odpowiedzi za mowę Zygmunta hr. Piatera barmistrz m. Pragi dr. Karol Gros przemówił w te słowa:

Mowa dr. Grosa.

Z serca dziękujemy za gorące powitanie.

Pan hrabia wspominał, że polacy byli w naszej Pradze przyjęci prawdziwie po bratersku. Jakżebyśmy mogli inaczej—tam gdzie serca biją bratniem tętnem harmonijnie i zgodnie.

Przyjęliśmy Was z radością, że byliśmy w stanie pokazać wynik długoletniej naszej pracy, przedstawić Wam nasze drogie miasto, które świadomie i dumnie trzyma w swych rękach sztandar słowiański.

Przyjeżdżamy dziś złożyć hold narodu czeskiego polskiemu, uczcić odcioł waszej gorliwej pracy, cieszyć się razem z Wami sukcesem, jakim jest wystawa Częstochowska.

Cieszmy nas pobyt wśród Was, braci polaków, którzy ze wszystkich słowian są nam najbliższymi sąsiadami i na Waszą braterską przyjaźń liczymy z pewnością.

Bracia Wasi austriacy są Wam pozdrowienia z którymi i my się łączymy okrzykiem z głębi serca płynącym:

„Niech żyje naród Polski“.

Przybycie do Częstochowy.

O godzinie 7 m. 58 wlecz zjechał ekstra-pociąg z wycieczką czeską na naszą stację. W chwili zbliżania się pociągu orkiestra Częstochowianki, zebrana na peronie zaintonowała „Kde domów mój“, a zebrany na peronie

Na zdar!

Półowa tysiąclecia mija od chwili, kiedy lud czeski wital z entuzjazmem podążającego na Hradczyn Władysława, syna Kazimierzowego. Po śmierci Jerzego Podiebrada w roku 1471 króllem Czech obrany Jagiellończyk dążył z rodzinnej Polski do pobratymczego kraju, który miał mu być drugą, przybraną i niemniej drogą od rodzonyj—ojczyzną, spotykany chlebem i solą.

Od tej pory już połączyły się serca dwu ludów, którym prz-wodziłi Jagiellońi, serca dwu wielkich narodów związanych nietylko krewią bratnią wielkiej rodajcy słowian, ale i kulturą Zachodu. Ta właśnie potkrewność kultury czechów (o typie germańskim) z rzymską kulturą polaków stawała ich pośrednikiem w jednej grupie w odmiennie od słowian południowych i wschodnich, korzystających z owoców kultury bizantyjskiej. To też przez długie lata, kiedy Wschód trwał życiem dalekiem od typu europejskiego, losy Polski i Czech najczęściej w połączeniu z losami Węgier, tworzyły ściśniętą mozaikę wspólnych interesów politycznych i społecznych.

Nie każdy o tem wie z tych, któ-

to w
do dru
Czesi
a tera
naszy
Na
go nar
Sta
racy
ciag
Cz
Za
siej g
si do
raz p
krótk
Po
bracy
wie Z
Przy
nasze
odpo
bież
dla z
szyc
Z
Kam
nośc
odpo
naj
(jak
sto
zgo
no i
duzo
pier
nie
naó
styc
poz
(i to
nad
otw
16,
cy
nie
cz
rot
pe
pol
ze,
my
kto
cz
wł
wł
w
Cz
ot
pr
kr
st
sw
ni
si
m
pe
w
w
k
le
m
B
i
s
d
s
w
n
o

to i wielkie znamienne hasło niesiecie do drugich słowiańskich narodów. — Czesć i stawa Wam za to się należy, a teraz witamy Was tu u nas, bądźcie naszymi drogiymi gośćmi!

Na zdaru! przedstawicielom Czeskiego narodu — Niech żyją!

Siad ulali się wszyscy do restauracji Drozdowo, gdzie wieczorna przedsięwzięcia się do pułcny.

Czesi u nas przed 100 laty.

Zapewne niewiele z wstępujących dzisiaj gości naszymy wie o tem że Czesi do Częstochowy przybyli nie po raz pierwszy, że nie zawsze na tak krótko i tybardziej nie z wizyta.

Po raz pierwszy zjechali do nas pobratymcy z zamiarami pokojowymi prawie że przed stu laty—bo w roku 1818. Przysięchali, rozglądając się w okolicy naszej pogranicznej, szukając terenu odpowiedniego t. j. posiadającego wodę bieżącą, bliskość miasta większego itd. dla założenia tutejszy czy też drobniejszych zakładów przemysłowych.

Znaleźli niedaleko Częstochowy, w Kamienicy Polskiej majątekczek, własność obywatela Sadowskiego zupełnie odpowiadający ich wymaganiom i co najważniejsze, że szlachcic Sadowski (jakby przeczuwając nastąpić mające za sto lat zbliżenie dwóch tych narodów) zgodził się aby należąca suma wypłacona mu razem: Czesi bowiem posiadali dużo energii, zapala i cności zrobienia przemocy—ale ich nie mieli.

Jakimi drogami i dlaczego o tem nie wiemy, ale zyskali od panującego wówczas Cesarza Aleksandra I-go niesłychane koncesje—Czechom—tkaaczom pozwolono wprowadzać bez cła pewną (to była duża), ilość przędzy zagranicznej i nadto w banku państwowym w Kaliszu otworzone im kredyty do wysokości 15,000 rb. w złocie.

Pzakładali tedy Czesi w Kamienicy Polskiej warszaty i przerabiali w nich przędzę sami, oraz oddając ткаaczom miejscowym, płacąc im za wyrobienie każdego 3-ch futów przędzy po 3 rb.

Wokół czeskiej kolonii powstała polska kolonia ткаacka, która być może, że zapoczątkowała nasz wielki przemysł włóknisty.

Nawiązano stesunki z Łodzią, do której przeniosło się później wielu z częstochowskich ткаaczów, ponoc nie z własnej woli, lecz skutkiem zatargu z władzami celnymi.

Czesi, wogóle, cieszyli się dużymi względami.

W roku 1824 podczas pobytu w Częstochowie Cesarza Aleksandra I-go, otrzymali oprócz zachęcy do dalszej pracy przemysłowej u nas nie tylko dekret o umorzeniu zaciągniętego w państwowym banku długu, lecz nawet zwrócono im wpłaconą już część pieniędzy.

Czeszy koloniści, zaaklimatyzowali się u nas zupełnie, stali się obywatelami kraju i wiele rodzin dziś polskich pochodzi od tych właśnie pionierów włóknistego przemysłu u nas.

Z nazwisk, które pozostały jeszcze w pamięci do dziś dnia żyjących świadków (nie przycięcia czechów naturalnie, lecz ich działalność)—poznajemy znaue mniej lub więcej w Częstochowie: — Bielobradek, Cianciara, Lechnik, Nowak i Suk.

Przypominamy to dziś gościom naszym. Dużą część zasnęg polubonych dla naszego przemysłu przypada przedsięwzięcym czesnym, którzy przed wiekiem prawie obrali sobie zionie naszą jako teren pracy tak owocny i dla rozwoju miast naszego domostej. L u b i c z.

Kronika.

Dworzec Wiedeński.

Od dnia dzisiejszego na dworcu Wiedeńskim wskutek spodziewanego napływu przyjeżdżących otwarto drugą kasę biletową, z dwoma oknami, je dnem do wewnątrz gmachu, drugiem na werandę od ulicy Dojazd.

Od paru dni otwarto również letnią werandę na ogród przy sali białej 2 klas.

— Projekt wyższej szkoły handlowej. Wydział naukowy ministerjum han-

diu i rolnictwa kończy opracowywanie projektu prawa o wyższych szkołach handlowych. Projekt ten ustala trzy typy takich szkół: rządową z kursem 4-letnim i z prawami szkół wyższych; rządową z kursem 3-letnim (typu ryskiej politechniki) i z pewnymi prawami; wreszcie prywatną—3-letnie wyższe kursy handlowe.

Zwiedzania Królestwa.

W potowie przyszłego tygodnia spodziewane jest w Rudomiu grono członków wydziału kolearskiego z Kijowa, odbywające wycieczkę po Królestwie Polskim.

Częstelnicy wycieczki jadą do Brześcia koleją, a dalszą 185 wiorstwą podróż do Warszawy odcędą na rowerach. Marszruta obejmuje: Brześć, Siedlce, Warszawa—przystanek dwudniowy (10 sierpnia) następuje Radom, Kielce, Góry Świętokrzyskie, Otwoć, Częstochowa—kres wycieczki. Wycieczka będzie głównie miała na celu zwiedzania nie miast, lecz okolic a potem wystawy w Częstochowie.

Hygiena a owoce.

Największy nawet amator owoców i jagód musi nabrać do nich wstępu, gdy je kupuje z koszęw od handlowców na otwartem powietrzu. Ile tam brudu — trudno opisać. Doznaje się wrażenia, że koszy tych nigdy nie czyszczono. Iłż zarazków chorobobówczych mieści się w nich. Warto by, aby komisya sanitarna baczenie wejrzala w tę sprawę.

Znaczna ilość chorób żołądkowych w obecnych czasach uoalonych zawdzięcamy niechlujstwu „woczarzy”, mimo, że cholera, dzięki Bogu, od nas jeszcze daleko.

W radie pojawienia się epidamii owe

Cybart skatował kijem tak silnie paśtuchę że też nie mógł podnieść się ze ziemi musiano go z pola przywieść furmanką do domu, gdzie mu udzielił pierwszej pomocy miejscowy fabryczny felczer p. Glodowski, jak również państwo K. zaszewski spiesznie z Częstochowy doktora p. Stowickiego do zrobienia odpowiednich opatrunków podziurawionej głowy i zdaje się przetrzoną raki.

Nie dziwim; się takiemu bydlęcioktore nie rozumiałe skądoby rozbiegane wpadło w zagrobki, ale temu—niby z rozumem, który się dopuszcza takich katuszy, a być może że i unieszczęliwił biednego człowieka obczarowanego rodzinn.

Aresztowania.

W ciągu doby ubiegłej aresztowano w mieście dla sprawdzenia osobistości: Judę Lewkowicz, Berka Leszela, Michała Skarczka, Jana Sikora, Feliksa Brodzńskiego, Leona Osrzyzka, Stanisława Kazimierzewskiego, Józefa Więckowskiego, Józefa Czyszawskiego, Michała Czapskiego, Wiktorję Kochańską i Franciszka Picheckiego.

Sztuka.

Teatr: Marij Przybytko.

Dziś o godz. 6 po poł. uroczysta przedstawienie z okazji przybycia gości czeskich. Odegrana będzie grotochwilą z czasów Księstwa warszawskiego „Ułani” z udziałem pani Marij Przybytko.

Bilety teatralne sprzedaje cukierkarnia W. Jackowskiego. a później zaś od g. 4 obie kasy teatralne przy wejściu na wystawę i w samym budynku.

ki ostrożności w miastach i wzdłuż linii kolejowych, ponieważ należy się obawiać ponownego wybuchu strajku i rewolucji w Barcelonie.

Strajk w Szwecji.
Sztokholm 11. Wczoraj wieczorem w całej Szwecji z wyjątkiem małych miasteczek rozpoczął się strajk zecerów i drukarzy. W mieście rzuch koleji miejskiej ustał zupełnie. Zadowolonych ostryższych wydarzeń nie było, pomimo że koleo remiz zebrały się obzrymia tłumy.

W Norkkopingu odbył się wielki meeting strajkujących, na którym poseł socjalistyczny Branting złożył relację z przebiegu strajku.

Zbrajny opór.
Nowogródek 11. Podczas pościga napastników na kasę pocztową w Baranowicach dwóch z nich zabito, trzeciego rannego aresztowano. Podczas wymiany strzaliw zabity żandar i dróżnik — zabity isprawnik oraz dwie obec osoby.

Tabela nieurzędowa
wygranych w ciągnienu 1 klasy 193 loter. klas. Królestwa Polskiego.

Dnia 10 sierpnia 1909 r., jako w 2 dniu ciągnięcia wyszły następujące główne wygrane:
Rb. 4000 na № 28907.
Rb. 1500 na № 7238.
Rb. 500 na № 3958.
Rb. 200 na № 1057.

Po rb. 100 na № 1584 6466 10952 12588 13483 14562 14659 17662 18304 20457 21999 23000.

Po rb 50 na № 82 536 3223 5838 5947 6163 7384 7512 7532 7851 7869 8178 8595 10065 11126 11446 12651 12742 13804 14163 14691 15847 18319 18406 19452 19602 19299 20049 20131 21143 21158 21311 22005 22596 22857.

Numery które wygrały stawki:
49 105 26 34 88 90 235 68 73 325 34 42 57 404 675 722 66 826 67 78. 1009 9699 242 53 85 318 69 415 51 515 27 79 631 79 82 903 45 48. 2044 52 88 91 97 111 25 88 204 77 85 91 344 52 433 37 42 63 75 501 620 64 76 732 840 948 70 78. 3029 186 389 449 68 79 513 603 12 50 744 50 71 800 37 48 954 94. 4018 58 88 151 264 322 60 64 87 508 10 35 89 641 50 850 74 979. 5046 169 75 201 21 64 68 88 405 18 39 619 23 707 94 840 53. 6031 86 91 129 92 93 296 304 28 90488 509 83 644 72 729 59 877 950 53 57. 7079 91 105 6 41 45 54 70 242 305 13 19 29 99 126 46 93 500 3 52 66 81 664 95 708 90 94 816 36 53 925 98 8090 98 125 87 204 70 75 315 65 440 61 573 647 799 806 16 88 901. 9059 67 69 87 287 312 81 94 449 508 615 16 718 79 97 99 2835 58 76 81 86 921 35 73. 10049 119 20 220 58 809 11 58 54 70 79 93 422 55 569 687 740 41 77 818 1 929 41. 11066 75 347 459 91 527 39 83 611 92 701 5 13 56 948 51 71 85. 12006 15 55 108 208 33 49 55 61 72 312 44 97 506 16 40 79 673 80 99 735 803 45 56 68 935. 13017 66 93 119 86 92 93 234 66 80 93 94 96 322 35 64 460 89 556 646 69 812 79 97 964. 14089 111 17 24 217 28 48 76 312 55 405 17 54 80 521 68 79 600 6 37 712 811 38 78 911 44 59 91 92. 15016 58 184 87 94 219 27 59 58 75 88 99 339 70 88 518 20 753 841 54 84 915 99. 16035 62 103 248 407 80 97 621 30 32 103 13 41 55 832 901 58 82 86. 17059 184 57 71 99 207 45 88 327 429 81 95 555 74 89 698 830 60 95 96 917. 18004 9 38 62 70 173 90 99 271 97 327 28 53 68 427 32 74 538 60 94 96 99 607 816 19 84 86 959. 19000 3 45 50 141 58 219 317 21 68 481 60 504 39 45 688 724 824 74 906 16 89 67. 20130 34 69 281 99 342 64 67 409 21 505 22 25 98 617 64 742 52 83 88 953 76. 21077 89 172 78 247 48 303 14 21 23 34 41 61 64 91 94 481 46 62 65 81 561 81 86 627 723 858 997. 22038 76 106 12 35 48 58 3) 210 11 89 96 301 14 82 35 417 29 57 508 35 40 615 32 51 55 89 760 62 818 31 901 72. 23004 19 243 78 427 61 76 80 84.

Pijcie KAWĘ L. B. JANKIEWICZA żądać wszędzie.

140-7-2

kosze ze smakolykami będą istnemi koshami „nieszczęśliwia”.

Zguby do odebrania.

Znaleziono wczoraj na placu wystawy woreczek zawierający kilka rubli drobną monetą. Znalazca, p. N. złożył woreczek na ręce prezesa Tow. rolniczego p. Janowskiego, u którego w biurze jest do odebrania.

Znaleziono na placu wystawy kwit zastawowy warsz. akcyjnego lombardu just do odsobrania w naszej redakcyi.

Straszny wypadek

Wczoraj około godz. 6 wieczorem, we wsi Dacuin, pod Noworadomskiem, 8-letni chłopiec Jan Plucincki, syn wyrobnika fabr. metalurgicznej w Radomsku, pał 3 krowy w polu pod lasem, krowy były powiązane razem do jednej linki, za którą trzymał chłopiec. Nagle, wszystkie 3 krowy zerwały się z szalonym pędem, unosząc nieszczęśliwego zamotanego w linkę chłopca pobiegły w stronę lasu Widząc to gospodarz wsi Dmimin, który obok kosił żyto obiegł z pomocą.

Wszystkie jednak zabiegi i pomoc okazały się bezskutecznymi gdyż chłopiec znalazł śmierć wśród strasznych meczarów.

Poluczone zwłoki, po dokonanych oględzinach woja gm. Dmimin oddano srozkawym rodzicom.

Krewki administrator.

Wczoraj przy stacyi dr. żel. w w. Rudniku służący państwa Kanigowskich Stanisław Kotas pasąc krowy, takowe rozbiegane wpadły w zagrobki, sportrzędzony to pisarz prewentyw z majątku tychże państwo K. p. Gustaw

które połączone są specjalnym telefonem.

W piątek wieczorem odegraną będzie sztuka Gabrieli Zapolskiej „Zabusia”.

W sobotę „Obrona Częstochowy” z p. Halcimem—v roli Kurdzińskiego)—dyrekcya i reżyserya dukładają starań aby sztukę wystawił jaknajstarmiej.

We wtorek odegrano pata humoru krotochwilę Michała Białkiewskiego „Klub kawalerów”.

Dwóe liczne zebrania publiczność ołkskawiada gorąco grę artystówśród których wyróżniali się pp. Wiśniewska, Złucowska, Wacławska oraz pp. Halcieki (doskonalny tuł profesor), D. Brovskięgi, Kinder i Ryskowski.

TELEGRAMY.

(Agencji Petersburskiej i własne.)
Nowe banknoty.
Petersburg 11. Ogłoszono tu o wydaniu nowej seryi i pruc. białców skarbni 50 rb. wartości na ogólną sumę 25 milionów rb. zamiast seryi podlegających skasowaniu.

Bójki z czechami w Wiedniu.

Wiedni 11. W okręgu Hernals odbyły się dziś demonstracje niemieckie przeciwko Czechom z powodu zażalenia czeskiej skody. Policya interwenjowała i zmuszona była do użycia białej broni. Wielu osób jest rannych.
Rewolucya w Hiszpanii.
Madryt 11. Zarządcono rozległe stród-

MAŁECKI

Fabryka fortepianów i pianin

Piękna № 1.

368-10-1

Specjalny Skład SUKNA i KORTÓW

ORAZ
Drap de Damés
na kostjumy Damskie które poleca
W. ZDZIENICKI
Szkolna № 9, i piętro.
178-15-6

PAROWA FABRYKA PERFUM

Mydła Toaletowego i Kosmetyków
„Iris“ H. Lachs i S-ka
w WARSZAWIE

Poleca znane ze swej dobroci:

PUDER „IRIS“ Perfumy, Mydło
WODĘ BZOWĄ „A D A“
MYDŁO LANOLINOWE.

Wystrzegać się podrabiań.

Żądać wszędzie z marką **№ 337** Sprzedaż na Wystawie, pawilon wielki, w kiosku własnym i we wszystkich Cze-
stochowskich Składach Aptecznych

Krajowy Dom Bankowy

Stanisław Książę Lubomirski

Oddział w Częstochowie

przez cały czas trwania wystawy załatwiać będzie wszystkie czynności bankierskie w Niedzielę i święta od godz. 10 rano do 12 w południe.

306-3-2

7 klasowy Zakład Wychowawczy Anieli Hoene-Przesmyckiej

(pod jej osobistym kierunkiem).

Egzaminy wstępne 1, 2, 3 Września, początek roku szkol. 4 Września. Obok programu ogólnie kształcącego zwraca się szczególną uwagę na dokładną znajomość teoretyczną i praktyczną języków francuskiego, niemieckiego, angielskiego. Przyjmuje się pensjonarki i przychodnie. Zapis uczennic od 26 sierpnia

Warszawa, ul. Mazowiecka № 4.

236-6-8

Laboratorium St. GÓRSKIEGO

Warszawa, Leszno № 12.

Agatol proszek, eliksir, i pasta do zębów o silnym aromacie i własnościach przeciwnych, nadaje świeżość ust oraz białe i zdrowe zęby. Ceny proszku 20 i 35 k., eliksiru 30 i 50 k., pasty 20 k.

Eksikans (pudełko z rozpylaczem) higieniczny proszek usuwający pot i odparzenie ciała oraz przykrą woń jego. Skutek po jednorazowym użyciu. Cena 30 k.

Crem Venus źródło piękności dla kobiety usuwa wagi, plamy, przyszczy i liszaje, nadaje młodociany i świeży wygląd. 50 k. i rb. 1. 522 Sprzedaw wszędzie.

Arago najskuteczniej usuwa odciski, brodawki i zgrubiałą skórę. Cena 35 i 60 k.

Puder Venus dla pań nagrodzony za swoją wytwórczość i nieszkodliwość na wystawach higienicznych i polecany jako najlepszy puder krajowy. 15, 30, 50 i rb 1.

Posiadam trzcinę do sprzedania sufitową, ręcznie wiązana Ulica Krakowska № 47 m 1 K. Godarek. 1098-16-1

Do wynajęcia na czas wystawy dwa pokoje frontowe i piętro elżbiacko urządzone. Na życzenie śniadania. Teatralna 10. Wiadomość u stróża. 311 6-5

Przyjeżdżającym do Warszawy osobom dobrego wychowania polecamy pokoje, ulica Rywalska 5 m'ższkonia 15. Wszędzie bińko. 312-7-5

FABRYKA Konserw w Kaliszu „PROSNA“

378-7-1

poleca z nowej kampanji wszelkie warzywa i kompoty, specjalność szparagi nie ustępujące zagranicznym Brunświckim. Na jesień otwarti nowy dział: ogórki i kapustę kwaszoną.

Dla osób zwiedzających Częstochowską Wystawę znajdują się wszelkie próby w kiosku № 43.

Stefan Posiadkowski Majster Ciesielski w Sosnowcu

ul. Nowa (dom Stanka).

Wykonwa roboty budowlane, konstrukcyjne, żelazne, mosty, różnego rodzaju schody, tak z powierzonych jakoteż z własnych materiałów.

Dostarcza odpowiednich rzemieślników w tej branży.

„ARYSTOKRATYNA“ Mydło, krem i proszek.

Odmierzona na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem. „Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznego i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu—staje się pięć lśniąco białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pięgi, zmarszczki, wagi, złote plamy „Arystokratyna“ usuwa po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach. Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w skł. dzie apteczny **Wacława ORZEŁ** w Częstochowie, III Aleja № 48.

SKŁAD FABRYCZNY
T-wa „Prowodnik“
w RYDZE.
RYDZEWSKI i S-ka
w Częstochowie, Teatralna 13. Tel. № 1.
Wyroby techniczne
Gumowe i Azbestowe
do wszelkich gałęzi przemysłu
Obcęgi gumowe
do kół powozowych
Bandaże, Osie, Resory
OPONY do samochodów i rowerów.
Obcasy gumowe. 371

Kraków Zakład wodolecznicy i sanatorium spec. chorób nerwowych D-ra Kupczyka—ul. Szubińskiego. 11-8 2021

Sklep spożywczo-dystrybucyjny z powodów wyjazdu sprzedam zaraz bardzo tanio, Teatralna 24. 371-6-1

Sprzedam, lub samiemie na innym domu w Częstochowie przynoszący 2200 rb. rocznego dochodu. Wiadomość ul. Wieruska 46 u właściciela. 369-3-1

Warunki prenumeraty:

Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów.

Ceny ogłoszeń:

Za wiersz jednosztyrowy lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadesłane) k. 50, nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyr. az.

granica, wywalczając w ten sposób produkty krajowej nowe rynki zbytu. Jeśli wystawa cel ten osiągnie, czyni się to oczywiście do wzmocnienia krajowej produkcji, dającej zatrudnienie tym masom robotniczym, które obecnie są siłą roboczą sprzedawcą zmuszoną na rynkach przemysłowych zagranicznych.

Dział ogólnokulturalny, w którym wspaniały udział i robotnicze związki za wodową, przedstawiony na wystawie za pomocą różnych cyfrowych tablic statystycznych i t. p., da obraz siły moralnej naszego społeczeństwa, wykaże stopień sprężystości duchowej narodu, który pod tym właśnie względem w rozwoju swym napotykał na wyjątkowe, nieznane społeczeństwom zachodnim przeszkody. Dział ten wykaże dowodnie, iż mimo wszystko zjemy, i nie tylko zjemy, ale wytrwale posuwamy się naprzód, pracą swą wzmocniając ogólnoswiatowy postęp kultury. Dział kulturalny, z którym zapoznamy się na wystawie, będzie żywym dla zwiedzających świadectwem, iż w najtrudniejszych nawet warunkach zabartowany duch ludzki wywalczał małe dla swego rozwoju coraz nowe pokłady; przekonana tych z pośród nas, którzy zwalczaliśmy w się moralną własnego społeczeństwa, w pracy dla ogólnego dobra i postępu nie brali udziału, jak wielką tem ogółowi wyrządzili krzywdę i być może zapuka do ich duszy i serca tak silnym głosem społecznej zachęty, iż porzucą drogę ślasytki wyrzekają i jękw, staną w jednym szeregu z tymi, którzy z bohaterkim czystością wysiłkiem, nie bacząc na osobiste ofiary, gmach lepszej przyszłości narodu wytrwale budują.

Ekonomiczny rozwój naszego społeczeństwa był zbyt jednostronny, abyśmy dziś już mogli przy pomocy wystawy zmanifestować przed światem całą pełnię swojej żywotności i energii. Normalny rozwój ekonomiczny społeczeństwa wymaga wielu sprzyjających warunków, których my, niestety, pozbawieni byliśmy. Kultura, dajmy na to, przemysłu, winna postępować w parze z rozwojem kulturalnym warstwy robotniczej i na niej swoje panowanie i rozwój wesprzeć powinna. A czyż ktośkolwiek może stawiać dziś warstwie robotniczej pod tym względem szersze jakieś wymagania? Czyż robotnik polski, pozbawiony szkół; do granic ostatnich częstokroć wyzyskany; pracujący nadmierną ilość godzin, pozbawiony możliwości tworzenia własnych zrzeszeń zawodowych i kulturalnych; nie mogący zalem w przeciągu długiego lat okresu przedsięwziąć pracy nad samym sobą, nad własnym moralnym i materialnym rozwojem i nie znajdujący przytem należytego poparcia ze strony reszty społeczeństwa—może już obecnie poszczycić się bijącymi oczami, namacalnymi, „dla każdego widocznymi

... owani — „nie przestaniecy“.

Stowarzyszenie pragnąc umożliwić szerszemu ogółowi członków zwiedzanie wystawy częstochowskiej, organizuje w tym celu specjalną wycieczkę zbiorową. Wycieczka wyruszy praktycznie podobnie z Łodzi 21 sierpnia o g. 12 1/2 w nocy, w takim razie przybyłaby do Częstochowy na g. 7 rano, skąd wycieczkowi o g. 11 m. 45 wieczór. Wrociłaby do Łodzi na g. 4 m. 30 rano. Koszta wycieczki, które obecnie jeszcze zbyt trudno jest ściśle określić, nie będą wszakże przenosiły 6 rubli. licząc w to przejazd w obie strony, wspólne śniadanie obiad i kolacje, trzykrotne wejście na wystawę oraz inne, połączone z wycieczką przyjemności.

Ponieważ dla członków niektórych oddziałów wygodniej będzie połączyć się z wycieczką dopiero w Częstochowie, dla tych więc kosza należenia do wycieczki wyosić będą 2 rb. 80 kop. — przejazd koleją.

Snajac wraz z innymi warstwy społeczeństwa w szeregu wystawców, warstwa robotnicza powiada: — ten sposób nie jest nam doznany; nie zgadzamy się, ale żyje i do życia powołuje tych, którzy snem apatycznym objęci, zdejną się ogólnego życiowego tętna nie odczuwając; sidią się się nie widzieć, iż światłane zorze naszego odrodzenia zbliżają się ku nam zwolna, lecz stale. Warstwa robotnicza wzięciem udziału w wystawie składa dowód, iż nie zapominając o ekonomicznych potrzebach swoich, prowadząc w sposób energiczny, lecz uczciwy, walkę o poprawę własnej doli, czuje się nierozdzielnie cząstką tego zróżnicowanego wewnątrz, pod względem interesów klasowych społeczeństwa, którego potrzeby ogólnie uznaje i od nich drogi postępowania swego uzależnia.

Czy to stanowisko polskiej warstwy robotniczej, reprezentowanej przez polskie związki zawodowe, będzie należyście ocenione przez tych, którzy w ekonomicznych dążeniach robotników, mając widzieć zdrową chęć wzbogacenia sił moralnych i materialnych narodu starają się wystawić im fałszywe świadectwo, jako czynnikowi rzekomo szkodliwemu, działającemu świadomie lub nieświadomie na zgubę kraju, na ruinę jego przemysłu?

Na to pytanie — przyszłość nam odpowiada. Dotychczasowe bowiem fakta nie pozwalają nam rokować zbyt wielkich nadziei. To też przedstawiając na wystawie możliwe ściśle obraz wyniki naszej pracy, poddajemy się publicznej kontroli nie tych lub owych grup społecznych, ale „całemu, społeczeństwu, dla dobra którego w głębokim przekonaniu ducha i w poczuciu obowiązku swego pracowaliśmy i pracować — musimy różnego rodzaju przesła-

... owani — „nie przestaniecy“.

Stowarzyszenie pragnąc umożliwić szerszemu ogółowi członków zwiedzanie wystawy częstochowskiej, organizuje w tym celu specjalną wycieczkę zbiorową. Wycieczka wyruszy praktycznie podobnie z Łodzi 21 sierpnia o g. 12 1/2 w nocy, w takim razie przybyłaby do Częstochowy na g. 7 rano, skąd wycieczkowi o g. 11 m. 45 wieczór. Wrociłaby do Łodzi na g. 4 m. 30 rano. Koszta wycieczki, które obecnie jeszcze zbyt trudno jest ściśle określić, nie będą wszakże przenosiły 6 rubli. licząc w to przejazd w obie strony, wspólne śniadanie obiad i kolacje, trzykrotne wejście na wystawę oraz inne, połączone z wycieczką przyjemności.

Ponieważ dla członków niektórych oddziałów wygodniej będzie połączyć się z wycieczką dopiero w Częstochowie, dla tych więc kosza należenia do wycieczki wyosić będą 2 rb. 80 kop. — przejazd koleją.

Katastrofa w Dreźnie.

W Dreźnie wydarzyła się katastrofa, która pociągnęła za sobą utratę zdrowia, a może i życia kilkudziesięciu ofiar. Katastrofa wydarzyła się na tak zwanej „Vogelwieße“ — wielkiej ławie, będącej miejscem niedzielnych zabaw dla dzieci i dorosłych z całego Dreznia — coś w rodzaju naszego placu Wystawowego. W niedzielę i święta całą „Vogelwieße“ zajęły olbrzymie tłumy — gromadzi się tu zazwyczaj kilkadziesiąt tysięcy rozbawionej publiczności.

Onegdaj po południu, w niedzielę, gdy na całej ławie wrzała gwaro, ochca zabawa, a wszędzie roilo się od tłumów — wybuch nagle pożar, wywołując w jednej chwili straszliwy popłoch. Pożar rozszerzył się z niesłychaną szybkością i gwałtownością. Wśród panicznego popłochu zabrał się straszliwy zgłęb, pisk przerażonych dzieci, jęki trwoży.

Tymczasem cały plac objął płomień. Miare obrzynnego pożaru daje fakt, iż spełniło 50 letnich restauracji, 60 karyzeln, kilka teatrzyków, kinematograf, strzelnic, huśtawek i t. p.

Szkody na razie nie dadzą się ocenić w każdym razie są olbrzymie. Obliczają je na kilka milionów marek.

Z osób, znajdujących się na placu, 60 poważnie pokaleczonych i poparzonych. — Lżejszych obrażeń doznały całe tłumy osób, zwłaszcza dzieci. Kilko dzieci zginęło bez śladu. Ogólnie przypuszczają, iż zostały zwłgłone.

Przyczyną tego strasznego pożaru wywołana lekkomyślność jakiegoś rozbawionego, czy podchmielnego pana, który bawiąc się w jednym z namiotów,

po zapaleniu cygara rzucił niezgaszoną zapalnicę w kąt namiotu. Natychmiast zajęła się portyera i w jednej sekundzie cały namiot stanął w płomieniach. Ogień z błyskawiczną szybkością przetrzasnął się na coraz nowe namioty i budynki i tak cały plac ogarnęły płomienie.

Najdotkliwszych szkaleceni doznał ci, co przypatrzyli się różnym widokom w budach z fajerkarkami i teatrykach, a to od eksplozji acetylenu i innych materii wybuchowych.

Jak donoszą dziś z Dreznia, żadnej z ciężej poparzonych podczas katastrofy osób, nie grozi niebezpieczeństwo śmierci. Rannych jest przeszło 60 osób.

Zaginione w popłochu dzieci, których szukano już pod zgłiszczami, odnalazły się żywe. Nie znaleziono tylko jednego chłopca, lecz i o tem przypuszczają, iż się gdzieś zablakal.

Pobór rekrutów.

Ubiegłej soboty odbywał się w Brukseli t. zw. „Tirage au sort“ — ciągnięcie losów do wojska. Każdy, kto ukończył lat 19, idzie do ratusza i wyciąga swój numer. Jeżeli jest wysoki numer, posiadacz jego nie ma już potrzeby troszczyć się o swoje życie przyszłe; gdy numer jest niski, posiadacz jego musi albo sam służyć w wojsku, albo też dać zastępę i płacić mu 1800 lub więcej franków rocznie, stosownie do usposobienia na giełdzie „wojskowej“.

Możnaby sądzić, iż nie daje to powodu do szczególnej zabawy i radości. A jednak w sobotę i w niedzielę tak było wesoło w stolicy Belgii, jakby setki biedaków wygrało wielki los.

Pary małżeńskie z dziećmi siedziły zamaskowane w dorożkach, krzyczały, śpiewały i jeździły od szynku do szynku. Na ulicach potworzyły się grupy; jakis muzykant na harmonijce wygrywa taniec i natychmiast pod gołym niebem rozpoczynają się wesołe tany. Pijani i trzeźwi biorą w tym udział; wielcy i mali tańca w drewnianych pantoflach, których kłapanie nasładowuje rytm tańca i towarzyszy tonom instrumentu.

Tymczasem nadjeżdża kilka wołów; wysiada z nich napół pijani rekruci, odbierają swym towarzyszom tancerki, a skoro muzyka zainotonowała nową piosenkę, zaczyna się nowy taniec — bachanalia zmienia się w orgię.

Nie można się też dziwić, skoro władza ostrzega publicznie przed wybrykami, a pisma donoszą w całych spאלach o awanturach, które się dzieją w całym kraju; tu i owdzie można czytać, że na placu, po krwawej bóle, pozostawaty ofiary bez życia. Wino, kobieta i śpiew nie mogą być powodem takich wybryków.

Rozkład jazdy pociągów L E T N I.

Pociągi przychodzą do Częstochowy od strony Warszawy: o godz. 4.11, 7.20, 11.37, 2.37, 5.41, 6.39, 9.00, 12.20, 9.02, od strony Granicy: o godz. 2.41, 9.49, 3.36, 11.18, 6.31, 1.52, 9.13, 11.51, 8.45. Pociągi odchodzą z Częstochowy ku Warszawie: o godz. 2.52, 9.50, 3.46, 11.30, 6.42, 2.02, 9.25, 5.25, 12.11, ku Granicy: o godz. 4.19, 7.26, 11.47, 2.45, 5.53, 6.51, 9.19, 9.22, 4.25.

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów osób nerwowych i starców. Fosmoza zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie zębokowania i rośnięcia.

Liczne opinie P. p. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołacza się do każdego pudełka. Dośća można w aptekach i skład. aptecznych. Cena pudełka rb 1.

Prez szelki

za kop. 95 z przesył. spinacz elastyczny zastępując zupełnie szelki, łatwo założyc, gzikni niepotrzebne. Zdrowy, bez ciśnienia bez potu, swobodna figura. 3 szt. rb. 2.40—6 szt. rb. 4 kop. 26 z przesyłką. Wysył. za zalicz. poczt. bez zadatku.

Wincenty Jeżewski WARSZAWA Cz. skrz. poczt. 258 ul. Żorawia 41.

Fabrykę kwasu nadrobną na wystawie Paryskiej Dyplomem i Medalem, sprzedam, powód 2 interes. Wieluńska 46, Małankiewicz. 325—3—2

W cna wystawy do wyłączenia pociągów. Wraz z przesyłką. Wysył. za zalicz. poczt. bez zadatku. 2-osob. Wiadomość Cerkiewna 7 m. 2.

Ostrzeżenie.

Ponieważ pokazali się na Wystawie w Pawilonach podrabiane przez żydów, wieszki metalowe Jasnogórskiego klasztoru, bez krzyża i obrazka Matki Boskiej i napisów, uprasza się Szanowną Publiczność, aby przy kupnie wieszek zwracały uwagę na markę i przywilej Minister. Finansów za № 2949 i 2845 i firmę S. Zblkowski Warszawa, na których obrazek i napisy, którei każda sztuka od lat 5-ciu jest zapatrzona. Podrabiacze ścigani będą sądownie.

Zakład Ogrodniczy S. JASTRZĘBSKIEGO

Aleja № 16, Telefonu № 65 w Częstochowie. przez czas trwania WYSTAWY przyjmuje dekoracje kabin i pawilonów laurami i innymi roślinami doniczkowymi, po cenach możliwie niskich.

Warsztaty Reparacyjne

(restauracja cylindrów, frezowanie kół zębatych, obróbka mechaniczna, montaż i t. p.) przy Składzie Używanych Maszyn T. Rychter Warszawa, Okopowa 21.

Ma czas Wystawy

pomieszczenie dla 4 osób w 2-u eleganckim umeblowanych pokojach balkonowych z wszelkimi wygodami. Teatralna 24 miesz. 6. front 2-o piętro. 287

Drogo sprzedania garnitur mebli czarnych krytych pluszem i lortepian fabryki „Kral Zajdelner“. Wiadomość Szkolna 3, od 10—3 po południu u Sulin. Sklep spożywczy sprzedam tanio. Wieluńska 46—5. Małankiewicz.

Zakład Ogrodniczy S. JASTRZĘBSKIEGO

Aleja № 16, Telefonu № 65 w Częstochowie. przez czas trwania WYSTAWY przyjmuje dekoracje kabin i pawilonów laurami i innymi roślinami doniczkowymi, po cenach możliwie niskich.

Możem warsztat koszykarski i przyjmuję wszelkie obustalunki na kosze podrózne, do kwiatów, do fabryk trzosiowe, szyćwajne, walizki, wyplatane bryczki i wszelkie reparaacje. Józef Szefler, Aleja Nr. 8. 344—3—2

W pawilonie. Spojejalista damskich towarów. Adres w Adm. Gazety. 3—2

H. IMICH w Częstochowie

II-ga Aleja Nr. 16, obok mostu kolejowego. Telefon № 48 Farby, bokost rygski, cement, gips po cenach najprzystępniejszych. Wyłączna sprzedaż Papy do krycia dachów i smoły Fabryki Tektury smółcowej i Asfaltu „Saturn.“ 1012

Przedsiębiorstwo wyrobów cementowych

p. i. Józef WARSZAWSKI dawniej YROSSET Mikołajewska № 8. Wykonywa: Trowary betonowe, Soboty miazokowe, Rury kanalizacyjne wszelkich rozmiarów, Posadzki szluczne ksyliodowe. Geny niskie. Fabryka dom Hertza, obok Cyrkułu. Tamże sprzedają cementu pojedynczo beczkami po cenach wagonowych. 611

Historja organizacji Wystawy.

(Urządzona takimi wysiłkami i ofiarnością ludzką wystawa Przemysłu i Rolnictwa zapisze się niewątpliwie złotymi głosekami w historii rozwoju naszego przemysłu, handlu, rolnictwa, a podwignięcia kulturowego kraju. Dla pokoleń obecnych, a jeszcze więcej przyszłych badaczy winno być rzeczą otwartą w jaki sposób ta wystawa powstawała, jaki był cel i zadanie jej, wytknięte przez organizatorów.

Z obowiązku kronikarskiego skwapliwie notujemy wyznaczenie jednego z pierwszych organizatorów i inicjatorów wystawy. Nie chcąc być nawet mimowolnie stronni z całą chęcią otwieramy szpalty „Gazety Częstochowskiej” dla wszystkich, którzyby te wyznaczenia zapamięć, rozwinąć lub sprostać chcieli.

— 0 —

Uzupełniając artykuł p. Bogusławskiego w „Gazecie Częstochowskiej” z dnia 8 sierpnia pod tytułem „Dzieje wystawy” wypada mi wydatnie w pierwszym rzędzie moralne poparcie Rady Częstochow. Tow. Rolniczej. Na skutek polecenia Rady i w imieniu tejże podjęciem prace nad zorganizowaniem wystawy. W tym celu z wśród grona rolników, przemysłowców, obywateli miasta zorganizowany został tymczasowy Komitet, w skład którego weszli pp. C. Apanowicz, ks. kan. T. Fulman, T. Piłkiewicz, M. Gradstejn, J. Grosman, A. Janowski, H. Koczański, M. Kokowski, W. Malkowski i K. Zawadzki. Tymczasowy komitet odbył kilkanaście posiedzeń, utworzył na własne ryzyko na koszty organizacji kredyt do wysokości 500 rb., przygotowywał materiały, mające związek z wystawą badał opinie publiczną. Na zasadzie tego zwołaliśmy pierwsze ogólne zebranie obywateli ziemskich, przemysłowców i kupców na dzień 2 grudnia, na które przybyło 56 z zaproszonych przeszło stu osób. Przedewszystkiem zebranie to ustaliło potrzebę ujawnienia pokazów wyrobów miejscowych drobnych fabrykacji, dalej upoważniło tymczasowy Komitet do poczynienia starań celem zainteresowania Zawiercia, Dąbrowy, Sosnowca, Będzina, Noworodomska. Poleceni tymczasowemu komitetowi dalsze prace w tym kierunku prowadzić i ponownie po raz wtóry zwołać jeszcze szersze ogólne zebranie. Tymczasowy komitet, spełniając wolę ogólnego zebrania zdążył odbyć zebranie 29 grudnia w Zawierciu z bardzo dodatnim zainteresowaniem miejscowych fabrykantów, którzy na zebraniu tym podpisali gwarancje.

Zainteresowanie się wystawą w Częstochowie zawiązać należy Szanownemu Dyrektorowi Tow. „Zawiercie” p. Stanisławowi Szymańskiemu, który wystawie wyświadczył nieocenione usługi, dzięki Jego pomocy i zyczliwemu poparciu i w Częstochowie i w Zawierciu i okolicy zdążyliśmy zainteresować szersze krąg przemysłowców, bowiem obywatele polscy ziemi piotrkowskiej mając na widoku dobro kraju od samego założenia poparli moralnie materjalnie iść wystawę. Trudniejszą rzeczą było zainteresowanie Zagłębia, mimo wielokrotnych naszych zabiegów nie mogliśmy dla wystawy pozyskać ich przychylności i poparcia mimo oznowienia i stwierdzenia przez ostat nich, że wystawa istotnie może przynieść wielkie korzyści moralne dla mas, przybywających do Częstochowy.

Następne zbranie pod przewodnictwem księcia St. Lubomirskiego przy udziale Rady i członków Piotrkowskiego Tow. Rolniczego odbyło się w Radomsku. Na zebraniu tem tymczasowy Komitet nie mi i potrzeby przekonywać obecnych, bowiem zebrani w poczuciu spełnienia obowiązków jednoznacznie wypowiedzieli się za utworzeniem wystawy i natychmiast przystąpili do zagwarantowania tejże.

Mając powyższe materiały, komitet tymczasowy zwołał ogólne zebranie z wśród członków gwarantujących wystawę, i zdał ze swych czynności sprawozdania, składając mandaty w ręce

ogólnego zebrania w dniu 5 m. Wówczas powołano obecnie istniejący komitet główny w znacznie rozszerzonych ramach z upoważnieniem do zorganizowania i utworzenia wystawy. Zaznaczyć mi wypada iż zasługi w pracach przygotowawczych w pierwszym rzędzie ponieśli Częstoch. Tow. Rolnicze, Ks. St. Lubomirski, Hr. Karol Raczyński, prezes A. Michalski i St. Szymański. Bez ich moralnego i materjalnego poparcia wystawa w Częstochowie nie doszłaby nigdy do skutku. Nie mniejsze zasługi w pracach i organizacji początkowej należą się p. Wł. Małkowskiemu, który wykazał wiele dobrej woli i znajomości rzeczy, nie szczędząc sił i pracy. Dalsze prace Komitetu potoczyły się wylizym toram podobnych prac i śmiało rzecz moge iż wszyscy członkowie Komitetu z zaparciem się i wytrwałości poświęcali swój czas i pracę zbierając się na obrady częstokrad po kilka razy na tydzień, przeglądając projekty i wnioski różnych komisji przy udziale wielce zasłużonego w sprawie utworzenia i zorganizowania wystawy p. A. Bogusławskiego. Istotnie wybór komitetu na dyrektora zarządzającego p. Bogusławskiego wypadł bardzo szczęśliwie a imponująca wystawa jest tego dowodem.

Dodać mi wypada jako blisko stojącemu przy organizacji, iż wystawa zapoczątkowana była podczas hasła bojkotu towarów niemieckich lecz bynajmniej nie dla tego hasła. Z nastaniem czasów wolnościowych, potworzyły się rozmaite związki, stowarzyszenia i towarzystwa których zadaniem jest praca nad kształceniem ludu i popiečeniem doli jego mając na widoku szerokie masy nieukształconych włóciarn przybywających na Jasną Górę, powzięła przezeń myśl Częstochowskiej Tow. Rolnicze sankcjonowała, polecając mi zająć się oskutecczeniem wystawy przedewszystkiem dla mas ludowych, dla obnajtania ich z nowymi zdobyczami techniki i nauki rolniczej, a ponieważ dało się połączyć wystawę rolniczą z przemysłu, ujawniając obcym rynkom swojską fabrykację i przemysł z uwzględnieniem nauki ogólnodostępnej, łatwo udało się pogodzić wystawę przemysłu i rolnictwa z celem kulturalnym, mianowicie dać masom włóciarskim poznanie tych rzeczy. To było celem i zamierzeniem utworzenia wystawy w Częstochowie.

Częstochowa jakby wskazana była, nie tylko na jednorazową wystawę, lecz winna mieć rokrocznie, jeżeli nie podobną, to choć w mniejszych rozmiarach. Zaczątki potem są dziejami tegorocznej wystawie, jak: „Zagłębia włóciarska” z inicjatywą p. A. Bogusławskiego, „Muzeum ludowe” a „Muzeum higieniczne” należy tylko instytucje te poprzeć, a oddadzą niewątpliwie wielkie usługi sprawie oświaty i polepszenia warunków dobrobytu mas ludowych w kraju naszym.

WYSTAWA przemysłu i rolnictwa.

Urządowe sprawozdanie jury działu ogrodniczego z czasowej wystawy wyrobów z kwiatów i wystawy roślin ozdobnych.

Stawły do konkursu następujące osoby:

- W. Salwa, Łódź—wystawił kosze, wieńce, ubranie sukni i inne ozdoby. Nagroda: medal srebrny wielki za ogólny przedmiotów, wykazujący dużą pomysłowość, artysty i umieleność.
- Stanisław Jastrzębski, Częstochowa—Nagroda: medal srebrny, za wieńce, wianki i biżuterję kwiatową.
- Leon Koczałkowski, Łódź—Nagroda: medal brązowy.
- Lisowski, Piotrków — Nagroda: list pochwalny.

ZA ROŚLINY:

Stanisław Jastrzębski, Częstochowa—za wystawione ukonnie bulwy — pierwsza nagroda, med. i srebrny wielki.

Ks. Stefan Lubomirski z Kruszy — za dobór roślin szklarniowych wielkie paprocie, palmy cykasy, stor

Ks. Stefan Lubomirski, Hr. Karol Raczyński, prezes A. Michalski i St. Szymański. Bez ich moralnego i materjalnego poparcia wystawa w Częstochowie nie doszłaby nigdy do skutku. Nie mniejsze zasługi w pracach i organizacji początkowej należą się p. Wł. Małkowskiemu, który wykazał wiele dobrej woli i znajomości rzeczy, nie szczędząc sił i pracy. Dalsze prace Komitetu potoczyły się wylizym toram podobnych prac i śmiało rzecz moge iż wszyscy członkowie Komitetu z zaparciem się i wytrwałości poświęcali swój czas i pracę zbierając się na obrady częstokrad po kilka razy na tydzień, przeglądając projekty i wnioski różnych komisji przy udziale wielce zasłużonego w sprawie utworzenia i zorganizowania wystawy p. A. Bogusławskiego. Istotnie wybór komitetu na dyrektora zarządzającego p. Bogusławskiego wypadł bardzo szczęśliwie a imponująca wystawa jest tego dowodem.

Otwarcie boiska i atrakcje.

Dziś o godz. 4-jej po południu nastąpi otwarcie boiska na terenie wystawy.

W dzień otwarcia przedkować się będą pierwszorzędne atrakcje, mianowicie:

Smiertelna jazda, w podwojem kole czyli „Looping the Loop”.

Smiertelny skok do wody z wysokości 30 łokci wykona p. Jacques Ceril (brat Cerila, który się zabił podczas skoku w cyrku Cinisellogo w Warszawie).

Wycięg amatorów na osiołkach o nagrody pieniężne.

O godzinie 6-jej wieczorem produkcje członków Szkoły Rozwoju Fizycznego Wład. Pyłasińskiego. Uczniowie tej szkoły wykonają różne ćwiczenia gimnastyczne, skoki na odległość i na wysokość, skok o tyczce, wycięgi na szybkość i wycięgi z przeszkodami.

Komitet otrzymał w dalszym ciągu depesze następujące:

„Najprzejmiej dziękuję za zaszczytne zaproszenie, ubolewam nad niemożliwością przybycia na roczystości otwarcia wystawy, której szczerze winażuję.

Z głębokim szacunkiem
Szymon Mejsztowicz” Wilno.

„Zarząd oddziału handlowego łomżyńskiego towarzystwa rolniczego, dziękuję za zaproszenie, życzy powodzenia wystawie

Chojnowski, Ruterski,
Woyczyński.”

„Towarzystwo rolnicze humańskie śle komitetowi wyrazi szczerzego uznania, żałuje że nie może osobiście być na uroczystości otwarcia krajowej wystawy

Prezes Wł. Podhorski”

„Nie możemy osobiście uczestniczyć na otwarciu wystawy, zasylamy komitetowi serdeczne „Szczęść Boże” w pracy nad podniesieniem kulturalnym i ekonomicznym ziemi piotrkowskiej.

Cześć i pozdrowienie imieniem towarzystwa szkoły ludowej
Prezes Bandrowski
Sekretarz Januszewski.” Kraków.

„Witamy brać Czechów z naszej rodzinnej ziemi. Niech żyją!
Rodzina Orłowskich.” Charków.

„Dziękuję za zaproszenie, śię choć w ten sposób życzenia niech pożytek ogólny będzie za trudy wasze sowitą zapłatą

Wojciech Baranowski,
redaktor „Kurjera litewskiego.” Wilno.

„Komitet dla uczestnictwa czeskiego na waszej wystawie przesyła najserdeczniejsze życzenia, niech otwarta dzisiaj wystawa odegra dla przemysłu polskiego tą rolę, jaką odegrała Jasna Góra w dziejach Polski—doda otuchy sił”

Prochazka, Hovorka, Rozwoda,
Praga.

Władysław Sapięha delegowany przedstawiciel Tow. Rolniczego kowskiego na otwarciu wystawy, ja stęsty przybyć nie może. Śię serdecz gorące życzenia i najpomysłniejszycy wów pracy dla polskiego rolnictwa przemysłu

Tarnowski,
prezes krakowskiego tow. rolniczego.”

„Nie mogąc osobiście śię życzenia powodzenia we wspaniałym przedsięwzięciu

Wileńskie towarz. rolnicze.”

Prag.

„Rada królewskiego starostwa miasta Praby serdecznie pozdrowieniu wita dnesni zahanaj wystawy, od ceskoma przemysłu dano bratake pshostoliti, a wola wystawy „szczęść Boże”

Starosta dr. Karol Gros.”

„Zmuszony nieprzewidywanymi okolicznościami zwrócić z drogi i nie mogąc być na otwarciu wystawy, przesyłam szanownemu komitetowi serdeczne powitanie i życzenie owocnych rezultatów dla kraju i pamiętnego w dziełach ojczystych grodu.

Członek rady towarzystwa „rolniczego Kieleckiego”
Erazm Różycki.”

W dniu otwarcia serdeczne życzenia powodzenia zyskują współpracownicy wzajemnego kredytu łódzkiej kupców i przemysłowców:

Jakób Gelbart, Mieczysław Hoebne, Józef Jabkowski, Stanisław Jabkowski, Artur Kopel, Aleksander Lipski, Ludwik Błaszowski, Alojzy Popp, Marury Hesalik, Emanuel Maruszak, Leopold Naftal, Leon Hleberg.”

W imieniu Kowieńskiego towarz. rolniczego uprzejmie dziękuję za zaproszenie na otwarcie wystawy, winażuję dokonania świętego dzieła, życząc powodzenia. Delegacja nasza przybędzie na otwarcie działu żywych inwentarzy

Prezes”

W dwa dni wolne od zajęć—28 i 29 b. m. grono urzędników zarządu kolei Najwiśląskiej, zamierza urządzić wycieczkę w pierwszy dzień do Częstochowy, na wystawę przemysłowo-rolniczą i w drugi dzień w okolicę Zawiercia, dla zwiedzenia ruin zamków Ogródzienca i Śmolonia oraz miasteczka Pilicy.

Wyjazd koleją Wiedeńską z Warszawy o g. 12 m. 5 w nocy (z piątku na sobotę), powrót do Warszawy 30 b. m. o godz. 8 m. 55 rano.

Liczba osób ograniczona. Koszt wycieczki całkowity wyniesie po rb. 6 od osoby.

Robotnik na Wystawie.

Organ Stowarzyszenia narodowego robotników przemysłu włókiennego „Jedność” w № 32 z dnia 6 sierpnia r. b. w artykule wstępnym pod tytułem „Wystawa w Częstochowie” pisze co następuje:

Wystawa częstochowska przechodzi daleko ramy, nakreślone jej oficjalnym tytułem, uwzględniając niemal wszystkie dziedziny pracy myśli i ducha, dlatego więc ma dla nas znaczenie bardzo wielkie.

Obok różnego rodzaju maszyn i różnych produktów, wykonanych jedynie przy pomocy sił miejscowych, będzie tam dział speyalny, dający poznać i kulturalne społeczeństwa naszego zdołbyz, wykazane przez różnego rodzaju instytucje, biorące udział w wystawie.

Pod względem ekonomicznym wystawa przyniesie nam bez wątpienia bardzo wielkie korzyści. Z jednej strony wykaże ona szerokim masom naszego społeczeństwa, iż wobec rozwoju rodzimego przemysłu, nie potrzebują one, jak to się działo, niestęty dotychczas, oddawać swoich kapitałów w obce ręce; z drugiej zaś strony przyczyni się do nawiązania stosunków handlowych z za-

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1878.

WYKONYWA: RZEźBĘ, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJA.

Telefon № 280.